

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

111. An qui suscipit primam Tonsuram, vel minoribus Ordinibus initiatur animo non ascendendi ad alios Ordines, sed gaudendi priuilegio fori, & exemptione à tributis, peccet mortaliter? Ex part. 2. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

es connumerado entre los bienes Ecclesiasticos y goça de sus privilegios; ni puede el Principe secular cosa sobre el; luego este patrimonio sin licentia del Obispo es inagenable. Lo segundo, porque si el ordenado, por solo que tiene que comer sin el patrimonio, pudiese por su mera liberalidad, y gusto, deshazerse del sin licentia del Obispo, superfluo fuera dezir el Concilio, que no pueda enagenarlo *absque Episcopi licentia*, y que esto no se entienda, quando no tiene de otra parte con que sustentarse el ordenando, sino aun teniendolo. *Pater*: porque sino lo tuviere, como podria dar licentia el Obispo, pues era forzoso, que si la daua, quedar el obligado à darle à comer; y pretender esto el Concilio, ni es creible, ni lleva camino luego habla del caso, quando y a el ordenado tiene que comer por otra parte que aun en tal caso le ha de pidir licentia para deshazerse del. Lo vltimo se prouea *ab inuentione*. Demos, que vn Subdiacono se ordenò à titulo de patrimonio, y luego obtuuo beneficio, ò le dieron hazienda equiualete al patrimonio, con lo qual se deshizo del patrimonio con que se ordenò, si luego despues le impetrasen el beneficio, ò por alguna censura se le quitasen, ò se gasta se lo subrogado en lugar de patrimonio, seria fuerça repetir al que se leuò el patrimonio, que lo buelua para poderse ordenar de Diacono: estos son absurdos, è inconuenientes grandes: luego no se puede resignar patrimonio, y à fortiori beneficio, à cuyo titulo se ordenò, sin licentia del Obispo, como se manda en el Concilio.] Hæc Garcia. Dicendum est igitur, alienationem patrimonij factam absque licentia Episcopi, esse illicitam, etiam si promotus de nouo habeat sufficientem beneficium, vel congruam sustentationem. Et quidem si ordinatus habens aliunde, unde uiuat, possit absque Episcopi sui licentia patrimonium, ad cuius titulum fuit sacris initiatus, pro libito suo alienare: ergo Tridentinum inepit, & frustratorie apposuisset illa uerba, absque Episcopi licentia: siquidem iuxta oppositam sententiam sensus esset, tunc solum prærequiritur Episcopi facultatem ad alienandum dictum patrimonium, ubi qui non aliunde haberet, unde uiueret: nam, si habeat, unde aliunde uiuere congruenter possit, nolunt Doctores aduersæ sententiæ, necessariam esse hanc Episcopi licentiam. Quare, si hæc propositio negatiua est falsa, affirmatiua erit uera. Quod si factam illationem coacti admittant, rursus rogo, ad quid Episcopi licentia eo casu necessaria à Tridentino exigitur, cum illa Episcopus daturus non sit: quia, si illa ob quamlibet causam daret, teneretur ipse suis sumptibus promotum sustentare? Duo ergo his uerbis Concilium præquirere uidetur: unum, quod in locum patrimonij, sufficientem beneficium, vel congrua pensio pro decenti victu subrogetur: alterum, quod Episcopus post diligens examen de tali sufficientia iudicet: quia existente, pro dicti patrimonij alienatione suum præstet consensum.

4. Sed hic oritur difficultas, an, si absque Episcopi licentia patrimonium vendas, permutes, obliges, aut aliquo modo alienes, antequam habeas, unde uiuere possis, nulla sit talis alienatio, ut colligitur ex Tridentino prohibente prædictam alienationem sub uerbo, *nullatenus*, quod tollit potentiam alienandi, & reddit actum nullum ex Glossa in *Clement. 1. uerbo, Nullatenus, de sequestrat. possess.* & in Auth. *Si qua mulier uerbo, Nullatenus, Cod. ad Senatusconsulti. Velleianum, & ex uerbo, Non possit*, quod etiam inducit nullitatem, utpote quod omnem potentiam ad actum refert, teste Bart. l. *Chim lex. n. 6. & 7. ff. de fideiusorib.* Iason, l. *Frater à fratre. n. 44. uers.* Tertia difficultas, ff. *de condit. et. debiti.* & pluribus aliis exornat Sanch. lib. 6. *de matrim. disp. 38. num. 20.*

Sup. hoc
verb. Non
possit. latissi-
me in to. 6.
tr. 1. Ref. 30.
& in aliis
eius primæ
part. & infra

5. Verum his non obstantibus, licet hæc opinio sit probabilior, & illam teneat Ioannes Pæzopolus in 3. part. *quest. unica de Sacram. Ord. dub. 18. n. 178.* Sanch. ubi *supra. disp. 32. n. 7.* Auila *de consensu. part. 3. disp. 5. dub. 5. concl. 2.* Molina *disp. 23. Garcia part. 2. c. 5. n. 177.* & alij: tamen contraria sententia non videtur carere probabilitate, quam tuetur Suarez de *consensu. disp. 31. sect. 1. n. 38.* & Petrus Ledesma de *Sacram. Ord. c. 7. conc. 7. difficult. 1.* Quia Concilium soluit hanc alienationem prohibuit, sed factam non irritauit: sicuti fecit in alienatione beneficij, quam sine licentia Episcopi factam irritam esse docent. Cum ergo in alienatione patrimonij, & pensionis hoc decretum irritans non addiderit, & indicasse uideatur, validam fore, si de facto fiat. Sed hæc parui momenti sunt, ut à communi sententia recedamus. Nunc de Concilio in alienatione patrimonij, & pensionis non apposuit expressè clausulam irritantem, & apposuit tamen illam virtualiter sub illo aduersione, *Nullatenus*, iuncto uerbo, *possit*, quod omnem potentiam tollit, & actum contra factam irritat, & annulat. Ergo, &c. Neque obstat uerbum, *nullatenus*, quia illud docent, non habere vim decreti irritantis, quando actus aliis possit fieri ab eo, qui prohibetur. Sic Angelus. *Excomm. 7. sine, Syluester Excomm. 1. sine. Armilla, excomm. casu. 35.* & alij apud *Tinquantum in leg. Si unquam uerb. Reueratur. n. 69.* Neque uerbum, *possit*: quia non possumus, quod licet non habeamus, possumus; & idem non semper omnino actum habentis potestatem irritat, ut Couarr. in cap. *Quomodo pactum. 2. part. de pactis, n. 10.* Suarez *5. de leg. 5. p. 9. n. 14.* Salas *de legib. disp. 16. sect. 8. n. 33.* Boncompagni *de legib. disp. 1. quest. 5. part. 7. §. 5. num. 17. uers. Hæc.*

6. Et tandem, bona patrimonialia, ad quorum titulum ordinatus es, non obinde fieri bona Ecclesiastica; tamen si privilegio fori bonorum Ecclesiasticorum gaudeant, aliam alienari non possent ex sola Episcopi licentia, ut permittitur in Trid. Sed necessaria esset solemnitas à iure requisita alienatione bonorum Ecclesiasticorum, de qua in cap. *Sine suspicionem. 5. 2. 12. q. 2.* & cap. *Nulli. 5. de rebus Eccles. non alienandis.* Gaudent autem privilegio fori, non quia Ecclesiastica sunt; sed, quia sunt bona personæ Ecclesiasticæ. Vide Gratianum *disceptat. forens. l. 139. n. 7.* Menochium *de recuperand. possess. rem. 13. n. 21.* Ceval. *commur. 9. §. 27.* Cenedo *præctic. q. lib. 1. q. 11. n. 5.*

RESOL. CXI.

An qui suscipit primam tonsuram, vel minorum Ordinum, animo non ascendendi ad alios Ordines, sed gaudenti privilegio fori, & exemptione à tributis, peccet mortaliter: Ex part. 2. tr. 16. & Misc. 2. Ref. 20. aliis 22.

§. 1. **N**Ouissimè August. Barbosa de *pass. Episcopi* art. 1. in 2. *diffic. concl. vlt.* partem tuetur affirmatiuam, & præter ipsos, tenet etiam hanc sententiam Ledesma in *sum. to. 11. tr. de sac. Ord. c. 7. concl. 3. fol. 20. ubi 453.* qui citat Nauar. Et ratio est, quia Conc. Trid. *sess. 4. ait.* Prima tonsura non initiatur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, & fidei iudicia edocti non fuerint, quique legere, & scribere nesciant, & de quibus probabilis coniectura non sit eos non secularis iudicij fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

2. At contraria sententia semper uisa est mihi probabilior, & illam ex neotericis amplexi sunt Villalobos in *sum. tract. 12. diffic. 14. n. 2.* Sanchez de *matrim.*

matrim. tom. 2. lib. 7. disp. 3. 1. num. 16. & 17. Conich de Sacram. tom. 2. disp. 20. num. 104. & 105. & alij.

3. Ad auctoritatem Concilij Tridentini respondetur, solum ostendere, quid ipsa decencia, & illius status reuerentia postulet, & ideo nullis vitur verbis præceptiuis, ad peccati mortalis obligationem sufficientibus.

RESOL. CXII.

An suscipientes primam Tonsuram, & Ordines minores solum causa euadendi iudicem secularem, peccent mortaliter?

Et queritur obiter, an suscipientes Ordines minores sine confirmatione peccent mortaliter, vel Episcopus illos ordinans? Et part. 10. tra. 16. & Mic. 6. Resol. 61.

§. 1. Affirmatiuè nominatim contra me respondet P. M. Ghetius in suo Thesauro Animæ, tom. 1. verb. Clericus, quæst. 10. vbi sic ait: Peccat mortaliter, qui recipit Minores Ordines, vel primam Tonsuram cum intentione euadendi forum seculare. Hoc expressè habemus ex Concil. Trid. sess. 23. c. 4. de reform. & sic docet Bañz 2. 2. q. 22. art. 1. Quid quid in contrarium dicat Diana tract. 16. Miscell. 2. resol. 22. qui respondet ad auctoritatem Concilij, dicens ipsum solum attendere quid ipsa decencia, & illius status reuerentia postulet, & ideo nullis vitur verbis præceptiuis ad peccati mortalis obligationem sufficientibus. Sed iste hallucinatur; sicut enim non confirmatus peccat mortaliter, si prima iniatur Tonsura, sic qui Tonsura iniatur, vt euitet forum seculare. Ita Ghetius.

2. Sed ego, his non obstantibus, iterum docerem, Clericum non peccare mortaliter, si Minores Ordines suscipiat, habens propositum recedendi, & interim à iudicio seculari immunem esse; nam verba Concilij Tridentini, vt patet, rigorosum præceptum non indicant; & ad id quod asserit Ghetius, suscipientem Ordines Minores sine Confirmatione, vt vult Concilium, peccare mortaliter, ergo etiam peccabit mortaliter, si quis suscipiat Ordines ad fugiendum forum Laicale. Respondeo negando antecedens, nam vt ego docui in 2. part. tract. 2. Miscell. resol. 4. Ordines suscipientes nondum confirmari, citra tamen contemptum, non peccant mortaliter, quia verba Concilij strictum non continent præceptum. Et ita pro hac sententia alibi adduxi Magistrum Serra Dominicanum; cui nunc addo Reuerendiss. Candidum tom. 3. disp. 11. art. 8. dub. 20. Idem etiam docent Sotus, Victoria, Ledesma, Vivald. Suarez, Coninch, Ochagauija, Granatus, Layman, Hurtadus, Henriquez Rodriguez, Moure, Nauarrus, Torreblanca, Marchinus, Molfesius, Reginaldus, quos omnes, me etiam citato, adducit, & sequitur Leandrus de Sacram. tom. 1. tract. 3. disp. 1. quæst. 8. quibus ego addo, me citato Barboiam in Concilium Trident. sess. 23. cap. 4. num. 2. Et me citato Stephanum de S. Gregorio de Sacram. lib. 3. cap. 18. num. 10. & me citato Trullench de Sacram. lib. 2. cap. unico. de Confirmat. n. 13. Ragucium in Lucerna Parochorum, de Sacram. Confirm. q. 25. Ioan. Franc. Suarez in Enchir. Casuum Conscientia, tract. de Contractib. lib. 5. verb. Confirmatio. Bizozerum de Sacram. part. 1. cap. 4. n. 2. Tiberium in instr. Ordinandor. c. 8. q. 5. 8. Gefualdum in Theol. mor. tom. 1. tract. 5. c. 2. n. 8. Dicastillum de Sacram. tom. 1. tract. 3. disp. vnic. dub. 10. n. 100. Eligium Bassium in floribus Theolog. verb. Confirmationis Sacram. n. 12. Petrum à Sancto Ioseph in Theologia Sacramentali. c. 14. resol. 4. Zambellum in reper. moral.

verb. consecratio, n. 1. Lessium in 2. part. D. Thome q. 72. art. 8. dub. 1. 2. num. 3. 2. Possentium in Summula de Sacram. Confirm. verb. Susceptor. n. 3. Martinum de Sancto Ioseph vbi infra, tract. 1. de Confirm. n. 16. Præpositum in 3. part. quæst. 72. art. 8. num. 49. Quintanaduenam in Theolog. moral. tom. 1. tract. 2. sig. 4. num. 3. & Ioannem Vigers de Sacram. quæst. 72. art. 8. num. 3. 2. cum alijs. Quid respondebit Magister Ghetius ad tantam nubem testium? qui omnes asserunt, verba Concilij Tridentini non imponere præceptum, ita vt sumentes Ordines ante Confirmationem, peccent mortaliter, & hoc plures ex supradictis Doctoribus extendunt etiam ad Episcopum illos ordinantem, qui volunt neque ipsum in hoc casu peccare mortaliter.

3. Itaque ex his contra Ghetium assero, suscipientes primam Tonsuram, solum ad declinandum forum iudicis Laici, lethalis culpæ reos minimè esse, & ita præter Sanchez, & Coninch à me citatos hanc nostram sententiam tenent Nauarrus, & Rodriguez, quos citat & sequitur Layman in Theol. moral. lib. 5. tract. 9. cap. 7. num. 2. Idem tenet Naldus in Summa, verb. Ordo, num. 15. Bonacina de Sacram. Ordinis, disp. 8. quæst. vnic. punct. vii. Ioan. Baptista de Fabris in manu. Ordin. de Sacram. Ordinis, cap. 4. quæst. 7. Hurtadus de Sacram. Ordinis, disp. 12. Elco-bar in Theolog. moral. tract. 7. exam. 8. cap. 4. num. 73. Homobonus de Bonis in Exam. Eccles. part. 1. tract. 3. quæst. 2. Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 11. disp. 14. num. 2. & nouissimè me citato Raphaël Auersa de Sacram. Ord. quæst. 4. sect. 2. & me citato Martinus de Sancto Ioseph in Mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 3. de Ord. num. 5. vbi sic ait: [El que se ordena de prima tonsura, y de los quatro menores Ordenes con sola intencion de gozar del sacro Ecclesiastico, y huir del seglar, y de no pagar tributos, ni ir à la guerra, por mandado del Principe, d de obtener algun Beneficio, iuzgan graues Autores, que peccan mortalmente, que iuzgan se va contra precepto del Concilio Tridentino sess. 23. c. 4. de reform. quando dize, que el que se ordenate de prima tonsura, sit de illo probabilis coniectura, quod eligat hoc genus, vt Deo fideliter seruiat, & non vt declinet iudicium seculare. Iuzgo pro mucho mas probable, que estas palabras no inducen precepto, sino amonestacion, y que los arriba dichos nunca peccaran mortalmente, porque no van contra precepto alguno, y toman buen estado, aunque el fin no sea perfecto. Y es cosa dura condenar à pecado mortal pudiendo librar del, & sententia dura non est tenenda, neque admitenda, l. filio pater 89. ff. de l. 1. & sententia humanior est tenenda, l. pro hered. de 20. §. si quid, & ibi Gloss. humanior, ff. de acquir. hered. Ita Martinus. Et tandem hanc sententiam docet Castrus Palus t. 4. tr. 27. punct. 8. n. 7. Et ratio est, quia, ait ille, rationi consonum est, Ordinem suscipere sub intentione omnium, quæ Ordini annexa sunt: Ordini annexa est exemptio à seculari iudicio; ergo suscipere Ordinem sub hac intentione non est dissonum rationi. Neque huic intentioni obstat Concilium: quia in hac intentione nullam fraudem ordinandus committit: quippe vitur iure sibi concessio. Illum ergo excludit Concilium ab ordine suscipiendo, qui non, vt fidelem cultum Deo præstet, ordinatur; sed secularis iudicij fugiendi fraude: fraus autem non est censenda committi, nisi graui aliqua causa apud seculare iudicium, incepta iniatiatur: tunc enim censetur ordinandus fraude vt in seculari iudicio fugiundo.

4. Nota etiam, quod post hac scripta inueni Machadam de perfecto Confess. tom. 2. lib. 4. part. 1. tract. 1. docum. 2. num. 5. me citato nostram sententiam tan-

Sup. hoc curum in duabus primis ref. not. præterita, & magis late supra in Ref. 100. & in Resol. 4. not. præterita, à lin. 4. & in fine §. Melius. & in Ref. 5. in eodem §. & in Ref. 6. §. vlt. & in Ref. 8. in eodem §. & in Ref. vltim. §. 1. & signanter 2.

Que hic est Ref. antecedens, & in alio §. & vers. eius not.

Que hic est supra Resol. 101. & in Ref. 99. §. vlt. & lege etiã §. 1. & 2. Ref. 100. & in ro. 1. & Ref. 4. à lin. 4. & in Ref. 12. §. Notari. & in tom. 3. tit. 1. Ref. 9. §. Sed difficultas. & in tom. 1. tr. 3. Ref. 26. §. Confirmatio. & in to. 1. Ref. 27. §. Itaque ad medium, & vers. In ip.ומר, & la. in tom. 4. Ref. 46. à lin. 4. & §. 1.

